

Atceroties 1949. gada 25. marta notikumus...

Date : 25/03/2020

Citiem 25. marts ir parasta diena, bet citiem tā ir diena, kad bija piespiedu kārtā jāpamet sava valsts, savas mājas. Tajā tālajā 1949. gada 25. martā sākās otrā lielā iedzīvotāju deportācija uz Sibīriju. Aptuveni 42 tūkstoši Latvijas iedzīvotāji pret savu gribu tika aizturēti, iesēdināti lopu vagonos un izsūtīti prom no savas dzimtenes. Šodien mēs 25. martā pieminam un atceramies savus radniekus, vecmamas, vectēvus, kaimiņus un citus Latvijas iedzīvotājus, kuri diemžēl nesagaidīja to dienu, kad varēs atgriezties mājās.

Arī mūsu novada cilvēki tika izsūtīti. Daudzi šo dienu atceras ļoti spilgti. Diena sākās kā parasti. Ģimenes cēlās, lai dotos darbos, brokastotu, iekurinātu plīti, bet pēkšņs klauvējiens pie durvīm izjauca šo dienas ritmu. Mājās ienāca bruņoti vīri ar vienu mērķi- izvēkt šo ģimeni no mājām uz Sibīriju. Paši karavīri atkārtoja, ka šī nav izvešana, bet gan pārvietošana, kaut gan visiem bija skaidrs, ka tā nebija taisnība. Citus neglāba fakts, ka viņi neatradās tobrīd mājās. Ja viņi bija šajā izsūtāmo sarakstā, tad tur mainīt neko nevarēja. Citi tika savākti no darba vietām un skolām. Tika dots neilgs laiks, lai savāktu savas mantas un dotos. Laikam vienīgais labums šajā notikumā bija tāds, ka netika šķirtas ģimenes.

Cilvēkus sadzina lopu vagonos bez jebkādām ērtībām un sākās garais 2 nedēļu brauciens. Ceļš bija gan fiziski, gan garīgi smags. Cilvēkiem nācās pārdzīvot aukstumu, badu. Redzēt, kā citi nemaz nesagaida galapunktu un tiek izmesti pa ceļam. Sibīrijā pieaugušos sadalīja pa kolhoziem un sovhoziem. Nācās parakstīt papīrus par to, ka viņi labprātīgi uz mūžu pārceļas uz Sibīriju. Pirmais gads bija visgrūtākais. Bija nabadzība, bads, apģērba trūkums, trūcīgas mājas. Bija jāmacas sadzīvot ar tiem apstākļiem. Palīdzēja tas, ka vietējie bija ļoti līdzjūtīgi un izpalīdzīgi, kā arī izvestie no citām valstīm. Pēc Staļina nāves iedzīvotājiem radās cerība tikt atpakaļ mājās. Tika rakstīti iesniegumi uz Maskavu un tautieši varēja atgriezties mājās!

Atcerēsimies un pieminēsim tos, kuri nesagaidīja iespēju atgriezties dzimtenē. Apskausim savus mīļos un mācīsimies novērtēt to, kas mums ir dots, jo mēs nekad nevaram zināt, kad to visu var pēkšņi atņemt.

*Jēkabpils novada Sēlijas prasmju muzeja vadītājas v.i.
Eva Strika*